



شرح مختصر از آیه 114 و 115 سوره المائدة هشدار عیدانه قرآن

شایسته است هرگاه احساس کردیم خداوند اسباب شادی ما را فراهم کرده، به خود هشدار بدهیم که خداوند در مقابل این نعمت از ما چه می‌خواهد.

اشاره: شایسته است هرگاه احساس کردیم خداوند اسباب شادی ما را فراهم کرده، به خود هشدار بدهیم که خداوند در مقابل این نعمت از ما چه می‌خواهد.

برای روشن‌تر شدن این موضوع به داستانی از قرآن می‌پردازیم که در آن آمده است: حضرت عیسی (ع) به دنبال اصرارهای یارانش از خدا چیزی را طلب کرد که برای همیشه عیدشان باشد و خداوند ضمن قبول تقاضای آن حضرت، تهدیدی شدید و غلیظ را به آنان ابلاغ کرد.

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوْلِيَانَا وَأَخْرَتَا مِنْكَ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ * قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنْزِلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ. [سوره مائده / آیه 114 و 115]

عیسی بن مریم عرض کرد: «خداوند! پروردگارا! از آسمان مائده‌ای بر ما بفرست! تا برای اول و آخر ما، عیدی باشد، و نشانه‌ای از تو؛ و به ما روزی ده! تو بهترین روزی دهنده‌گانی! خداوند (دعای او را مستجاب کرد؛ و) فرمود: «من آن را بر شما نازل می‌کنم؛ ولی هر کس از شما بعد از آن کافر گردد (و راه انکار پوید)، او را مجازاتی می‌کنم که احدی از جهانیان را چنان مجازات نکرده باشم!»

* داستان نزول مائده بر حواریون

در دو آیه بالا، به دنبال بحثی که درباره مواهب الهی درباره مسیح (ع) و مادرش در آیات قبل بیان شده است و در این آیات به موهبت‌هایی که به حواریین - یعنی یاران نزدیک - مسیح (علیه السلام) بخشیده اشاره می‌کند:

نخست می‌فرماید: بخاطر بیاور زمانی را که به حواریین وحی فرستادم که به من و فرستاده ام مسیح (علیه السلام) ایمان بیاورید و آنها دعوت مرا اجابت کردند و گفتند:

ایمان آوردیم، خداوندا گواه باش که ما مسلمان و در برابر فرمان تو تسلیم هستیم (و اذ اوحیت الی الحواریین ان آمنوا بی و برسولی قالوا آمنا و اشهد باننا مسلمون).

البته می‌دانیم که ((وحی)) در قرآن معنی وسیعی دارد و منحصر به وحی‌هایی که بر پیامبران نازل میشد نیست، بلکه الهاماتی که به قلب افراد می‌شود نیز از مصداقهای آن است و لذا درباره مادر موسی (سوره قصص آیه 7) نیز تعبیر به وحی شده و حتی به غرائز و الهامات تکوینی حیواناتی همچون زنبور عسل نیز در قرآن کلمه وحی گفته شده است.

این احتمال نیز وجود دارد که منظور، وحی‌هایی باشد که بواسطه مسیح (علیه السلام) و با پشتوانه معجزات برای آنها فرستاده می‌شد.

سپس اشاره به جریان معروف نزول مائده آسمانی کرده، می‌گوید: یاران خاص مسیح به عیسی (ع) گفتند: آیا پروردگار تو می‌تواند غذائی از آسمان برای ما بفرستد؟

(إِذْ قَالَ الْحَوَارِثُونَ يَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ).

مسیح (علیه السلام) از این تقاضا که بوی شک و تردید می‌داد پس از آوردن آن همه آیات و نشانه‌های دیگر نگران شد و به آنها هشدار داد و گفت: از خدا بترسید اگر ایمان دارید (قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ).

ولی به زودی به اطلاع عیسی (علیه السلام) رسانیدند که ما هدف نادرستی از این پیشنهاد نداریم، و غرض ما لجاجت ورزی نیست بلکه می‌خواهیم از این مائده بخوریم (و علاوه بر نورانیتی که بر اثر تغذیه از غذای آسمانی در قلب ما پیدا می‌شود، زیرا تغذیه به طور مسلم در روح انسان مؤثر است) قلب ما اطمینان و آرامش پیدا کند و با مشاهده این معجزه بزرگ به سر حد عین البقین برسیم و بدانیم آنچه به ما گفته ای راست بوده و بتوانیم بر آن گواهی دهیم (قالوا نريدان ناكل منها و تطمئن قلوبنا و نعلم ان قد صدقنا و نكون عليها من الشاهدين).

هنگامی که عیسی (علیه السلام) از حسن نیت آنها در این تقاضا آگاه شد، خواسته آنها را به پیشگاه پروردگار به این صورت منعکس کرد: خداوندا مائده‌ای از آسمان برای ما بفرست که عیدی برای اول و آخر ما باشد، و نشانه‌ای از

ناحیه تو محسوب شود و به ما روزی ده، تو بهترین روزی دهنده‌گانی هستی (قال عیسی ابن مریم اللهم ربنا انزل علینا مائدة من السماء تكون لنا عيدا لاولنا و آخرنا و آية منك و ارزقنا و انت خير الرازقين).

قابل توجه اینکه مسیح تقاضای آنها را به طریزی شایسته تر در پیشگاه خدا بیان کرد که حاکی از روح حق طلبی و ملاحظه مصالح جمعی

و عمومی بوده باشد.

خداوند این دعائی را که از روی حسن نیت و اخلاص صادر شده بود اجابت کرد، و به آنها فرمود: من چنین مائده‌ای را بر شما نازل می‌کنم ، ولی توجه داشته باشید، بعد از نزول این مائده مسئولیت شما بسیار سنگین‌تر می‌شود و با مشاهده چنین معجزه آشکاری هر کس بعد از آن ، راه کفر را به پیمابد او راجنان مجازاتی خواهم کرد که احدی از جهانیان را چنین مجازاتی نکرده باشم ! (قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ؛ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ).